

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

Novajidrány

Lakhatási diagnózis és beavatkozási terv

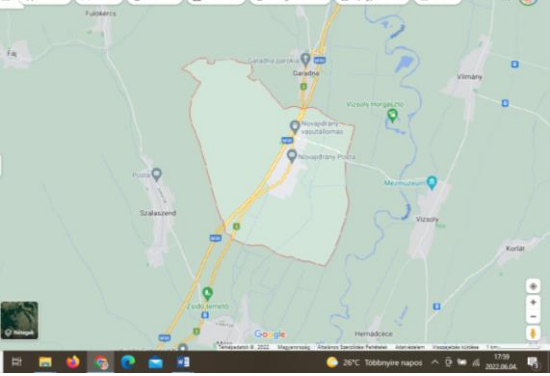
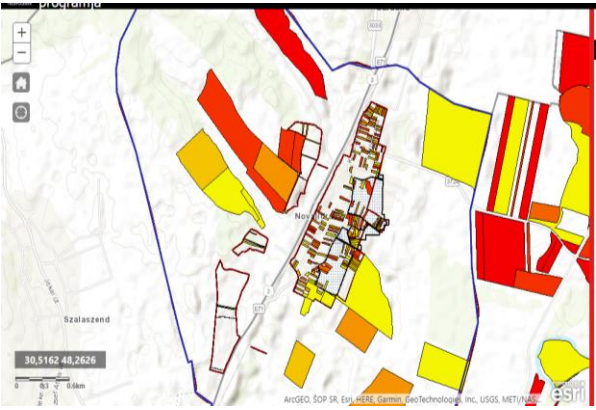
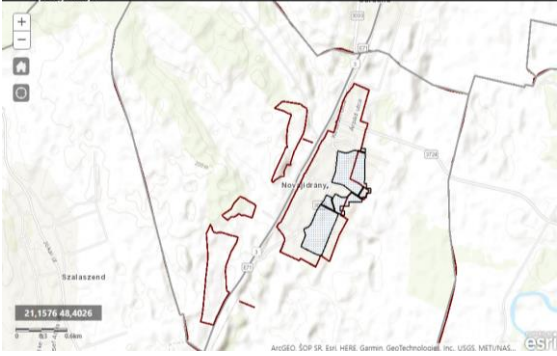
Novajdrány

Borsod-Abaúj-Zemplén megye

Encsi járás

Szervezet neve: Magyar Ökumenikus Segélyszervezet

Dátum: 2022. Május

	<p>Terület: 14 km² Lakónépesség: 1313 fő Jogállás: Község Járás: Encsi Megye: Borsod-Abaúj-Zemplén</p> <p>Társadalmi, gazdasági és infrastrukturális szempontból kedvezményezett település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: <u>IGEN/NEM</u></p> <p>Jelentős munkanélküliséggel sújtott település [105/2015. (IV. 23.) Korm. rendelet]: <u>IGEN/NEM</u></p>
<p>Település térképe</p>	<p>Jogosultság adatok</p>
	
<p>Eladósodottság-térkép</p>	<p>Szegregátum-térkép</p>

ADATTÁBLA

	KSH adata	HELYI BECSLÉS
Település neve	Novajdrány	
Megye	Borsod-Abaúj-Zemplén	
Járás	Encsi	
Programba vonás köre	3	
Szervezet neve	Magyar Ökumenikus Segélyszervezet	
Lakosságszám (2022)	1317 fő (60% roma-40% magyar)	
Lakosságszám (2021)	1313	
Lakosságszám változása 2021/2012 (%)	92%	
15 év alattiak aránya (2021)	20,4%	
15 év alattiak létszámának változása 2021/2012 (%)	91%	
60 éves és idősebbek aránya (2021)	22%	
60 éves és idősebbek létszámának változása 2021/2012 (%)	116%	
Lakásszám (2011)	451	
Üres lakások száma (2011)	13	
Lakosság száma a szegregátumban (2011)	0	
Lakásszám a szegregátumban (2011)	0	
Lakosság száma szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	0	
Lakásszám szegregációval veszélyeztetett területen és szegregátumban együtt (2011)	111	
Lakások száma (2019)	451	
Közüzemi vízhálózatba kapcsolt lakások száma (2019)	311	
Közcsatornába bekötött lakások száma (2019)	300	
Áramszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	423	
Gázszolgáltatásba bekötött lakások száma (2019)	181	
WC nélküli lakások száma (2011)	89	
Vályogházak alapozás nélkül (2011)	39	
Egy szobára jutó lakó (2021)	1	
Egy főre jutó szja alap, Ft (2019)	1375751 Ft	
Egy főre jutó szja alap eltérése a hasonló helyzetű települések átlagától,% (2019)	94%	
Medián lakásár, Ft (2019 és 2020 adásvételei alapján)	3950000 Ft	
Lakástranzakciók száma (2019 és 2020 évek összesen)	20	
Kiinduló kvóta érték kerekítve	7	

1 A település leírása

1.1 A település pozíciója (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

A település fekvése, távolsága a járásközponttól, megyeszékhelytől, nagyobb munkaerőpiaci központtól, illetve közösségi közlekedés helyzete. Növekvő vagy csökkenő lakosság, el- és bevándorlás mértéke, szegregátumban élők/roma lakosság aránya. Helyi és térségi gazdaság munkaerőfelszívó képessége a célcsoport szempontjából. A településen elérhető szolgáltatások. A célcsoportot érintő, lakhatási és foglalkoztatási szempontból releváns önkormányzati fejlesztések felsorolása az elmúlt időszakban.

Az Encsi járás:

Borsod-Abaúj-Zemplén megyéhez tartozó járás Magyarországon 2013-tól, székhelye Encs. Területe 379,09 km², népessége 21 562 fő, népsűrűsége 57 fő/km² volt a 2011. évi adatok szerint. Egy város (Encs) és 28 község tartozik hozzá, melyek mindegyike az Encsi kistérséghez tartozott 2012-ig.

Novajdrány község:

A Hernád völgyében fekszik, a folyó jobb parti oldalán, a megye székhelyétől, Miskolctól mintegy 47 kilométerre északkeletre.

A szomszédos települések: észak felől Garadna, kelet felől Vizsoly, dél felől Méra, nyugat felől Szalaszend, északnyugat felől pedig Fulókércs.

Legfontosabb közúti megközelítési útvonala a 3-as főút, mely a lakott területein is áthalad. Vizsollyal a 3724-es út köti össze. Érinti az M30-as autópálya is, de annak sem csomópontja, sem pihenőhelye nincs a határai között; a két legközelebbi fel- és lehajtási lehetőséget a sztráda garadnai, illetve encsi csomópontja kínálja.

A hazai vasútvonalak közül a települést a Miskolc–Hidasnémeti-vasútvonal érinti, melynek egy megállási pontja van itt. Novajdrány vasútállomás a belterület északnyugati részén helyezkedik el, néhány lépésnyire a 3-as főút és a 3724-es út elágazásától.

A 2011-es népszámlálás során a lakosok 95,3%-a magyarnak, 0,3% bolgárnak, 24,4% cigánynak, 0,3% szlováknak mondta magát (4,7% nem nyilatkozott; a kettős identitások miatt a végösszeg nagyobb lehet 100%-nál). A vallási megoszlás a következő volt: római katolikus 39,2%, református 30,8%, görögkatolikus 6,7%, evangélikus 0,4%, felekezeten kívüli 8,4% (12,6% nem válaszolt).[12]

Környező települések: Garadna (3 km), Méra (6 km), Vizsoly (5 km). A legközelebbi város Encs (10 km).

Területe:1435 km² 14 km 2

Lakosság:1398 Fő 1322 (TeIR)

Lakások:463 db

Nemzetiségi önkormányzat neve: Novajdrány Roma Nemzetiségi Önkormányzat (forrás: BAZ.hu)

Interjú Polgármesterasszony és jegyzőasszony

Közművek

Szennyvízrendszer, víz, gáz ki van építve a településen, csak nem mindenki van rácsatlakozva.

Gáz: önkéntes csatlakozók, 50.000 ft-ot kellett fizetni 1995-ben, majd emelkedett ez az összeg. Minden telekre bevitték, most már ingyenes a rácsatlakozás.

Tömegközlekedés

Tömegközlekedés szempontjából kedvező a település elhelyezkedése. Busz közlekedés és vasúti közlekedés egyaránt rendelkezésre áll, naponta többször.

Buszközlekedés

Novajdrány – Miskolc vonalon hétköznaponként 8 Volános járat megy.

Novajdrány – Encs vonalon szintén 8 járat megy hétköznapokon.

Vonat

Novajdrány – Miskolc vonalon naponta 12 vonat közlekedik, +7 Intercity járat.

Lakosság, vándorlás

A lakosság száma 2014 óta folyamatosan csökkenő tendenciát mutat. 2011-ben 1430 fő volt a legmagasabb.

Mérát kivéve a közvetlen környezetben lévő, hasonló területnagyságú településekhez képest a lakosság száma nagy Novajdrányban.

Az elveszületések száma évente 15 – 20 között mozog, alig változik az elmúlt 10 évben.

A halálozás száma ingadozást mutat, volt év, amikor 9 fő hunyt el és olyan is, amikor 22 fő. A szélsőségekről nincs releváns információnk.

2019-től inkább a társadalom csökkenése (természetes fogyás) figyelhető meg, de a fenti adatokkal kompatibilisen szabálytalanul ingadozik az arány.

Az oda-és elvándorlások arányában a 2017 –es év kiugró arányokat produkált, de előtte és utána is közel fedezi az elvándorlások számát az odavándorlók létszáma. 2019-ben

elvándoroltak a településről 92 fő míg odavándoroltak **77-en**. **A bevándorlók iskolai végzettsége alacsonyabb, mint az elvándorlóké, ezért kisebb az esélyük a rendszeres foglalkoztatásra.**

A vándorlási egyenleg az elmúlt 10 évben minden évben negatív tartományban fogy, ami megmutatkozik a folyamatos lakosság szám csökkenésében is.

Csökken az aktív korú népesség száma is évről-évre.

Az öregedési mutató duplája az encsi járásban jellemzőnek, de elmarad az országos átlagtól.

Szegregátum

Novajidrány teljes közigazgatási területe szegregátumnak minősül (HEP szerint). A térkép azt mutatja, hogy több mint fele szegregációval veszélyeztetett.

Itt szocpulos házak vannak, aminek az átadáskor feltétele volt a vezetékes víz, tehát minden házba be van vezetve.

A szegregátumban élő roma családokban hagyományosan a nők korán szülnek, több gyermekes családok jellemzőek. Alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek, befejezetlen iskolázottsággal, szakképzettség nélkül. A szegénység reprodukálódik.

Nagy szükség van a védőnői szolgálatra.

A regisztrált munkanélküliek aránya 2014 óta csökkenő tendenciát mutat, de így is a lakosság 7 %-a. Valószínűsíthető, hogy nem mindenki regisztrál munkanélküliként, aki nem dolgozik, ill gyermekgondozási segélyen él. A HEP szerint a település elenyésző %-a él munkabérből, általában a 22.800 Ft-os támogatásból élnek, az asszonyok pedig családi támogatást kapnak. A hátrányos helyzetű családokat ingyenes ellátásokkal támogatja.

A Minden Gyermekek Lakjon Jól alapítvány éveken keresztül 59 családnak osztott napi 8 liter tejet és 4 kg kenyeret, de vetőmagot és élelmiszereket is rendszeresen juttatnak a családokhoz.

A munka nélkül nyilvántartott emberek 60 %-a tartósan munkanélküli.

Magas a pályakezdő munkanélküliek aránya, duplája az országos és megyei adatoknak, **főleg férfiak, mert a nők korán gyermeket vállalnak.**

Nagyon alacsony az iskolai végzettség, sokszor a 8 osztályt sem fejezik be a lakók, közöttük magas a roma származású. Az alapiskolai végzettség megszerzésére nincs lehetőség a településen, a megyeszékhelyen biztosított lehetőséget nem tudják elérni, hisz nincs pénzük tanszerekre, utazásra.

A lakosság 10 %-a közfoglalkoztatásban van, akik 60-70 %-a roma helyi lakos.

A lakosság 10 %-a mélyszegénységben él, ugyanígy 60-70 %-os roma aránnyal, róluk az önkormányzat igyekszik munkával gondoskodni.

Az egy főre eső jövedelem viszonylag magas: 900 E Ft körül van 2019-ben.

Interjú Polgármesterasszony és jegyzőasszony

Munkalehetőségek

Közfoglalkoztatási program működik a településen. Elsődleges megélhetési forrás.

110 fő, több a nő, mint a férfi.

Szakképesítés hiányos.

Sertéstartás, csibekeltetés, tyúknevelés: eladásra és konyhára is, a tojás is megy a konyhára.

Gabonanövény megtermelése, gyógynövény: levendula. A levendulát a Herbária felvásárolja, illetve fel is dolgozzák.

Körömvirág termelésével is foglalkoztak, de folyamatosan kell szedni a virágot, és az itteni lakosok nem alkalmasak a folyamatos munkára.

Fóliasátorban történő növénytermesztés is zajlik, jelenleg 3 nagy fóliasátorral rendelkeznek: saláta, retek, zöldhagyma, uborka, borsó, tök, patisszon, paradicsom, paprika, karalábé. A megtermelt zöldségek a konyhára kerülnek, ott dolgozzák fel.

A közfoglalkoztatás csak annak jó, aki nem is hajlandó tenni magáért. Nem alkalmasak a munkaerőpiacra. Nem tudnak úgy kommunikálni, és nem tudnak együttműködni sem (30-40 éves korosztály).

Van olyan, akinek ugyan megvan a 8 osztály, de annak ellenére analfabéta, viszont sok embernek hiányzik a 8 osztály.

Felzárkóztató képzésen részt vettek néhányan, 7-8 felzárkóztató képzésen, hogy tudjanak továbblépni.

További képzéseket biztosítottak az itteni lakosoknak: takarítónő képzés, motorfűrészekelő, szociális gondozó.

Hiányzik a szabálykövetés, nincs meg a tenni akarás.

A férfiakból néhány ember alkalmas.

-Boschba járnak dolgozni páran, a céges busz bejár.

-Az autópálya (M30) építése sok embert foglalkoztatott, elég jól kerestek, igaz általában feketén, legfeljebb napi bejelentővel.

Betanított munkára sokan alkalmatlanok, a tesztírás során sokan kibuktak. Kevés embert motivál, hogy a saját kezével dolgozik.

Szolgáltatások

Interjú Polgármesterasszony és jegyzőasszony

-Iskola 1-8 osztály

Encsre és Göncruszkára elhordják a magyar gyerekeket, illetve a jobb módú roma gyerekeket. Ez a szemlélet a '90-es évektől megfigyelhető, hogy elviszik a gyerekeket másik iskolába. (Jelenleg az iskolába járó gyermekek összetétele teljesen roma).

-Óvoda 3 csoporttal (önkormányzati)

-Családsegítő, gyermekjólét

-Népkonyha

-Háziorvos + védőnő

43 család kap tejet, kenyeret a településen hetente 2x a Vöröskereszten keresztül.

Fejlesztések

KÖFOP-1.2.1-VEKOP-16-2016-00603- Orvos eszközfejlesztés – 3 000 000

Kedvezményezett neve: Novajdrány Község Önkormányzata

Projekt címe: Útfelújítás Novajdrányban

Támogatás összege: 36 267 006.-FT

A Projekt azonosító száma: MFP-UHK/2021. 3281090302 (Forr: honlap)

Interjú Polgármesterasszony és jegyzőasszony

-Energetikai fejlesztések megvalósultak: orvosi rendelő, óvoda, szociális intézmények, kisiskola, BKGY - Jelenlétpont, hivatali épület külső szigetelése + napkollektor + infrafelújítás

-Ravatalozó eszközbeszerzés

-Óvodai játszóudvar

-3 út felújítása megvalósult

-település üzemeltetési és karbantartási eszköz

-Csapadékvízvezetés

-Szociális intézmény teljes felújítása

-Orvosi rendelő felújítása

-Belterületi járda, Kossuth út teljes felújítása

-óvoda, iskola felújítása

A fejezet fő következtetései

Következtetések a település...

...térségi pozíciója tekintetében:

- közepes pozíció: helyben viszonylag elégségesek, illetve a közelben elérhetőek a szolgáltatások, a munkaerőpiac viszont nehezebben érhető el. Ha van is munkahely a közelben, az nem kompatibilis a célcsoport munkavállalási képességeivel

...vegyes társadalmi szerkezetének fenntarthatósága tekintetében:

- gettósodó település: a hátrányos helyzetű, roma népesség aránya nő a településen belül, a nem roma háztartások nagy arányban elköltöznek a településről. A települése lakossága jellemzően stagnál vagy nő

1.2 A település szerkezetének leírása (fél oldal)

A fejezet tartalma

A település központja és a szegregátumok állapota, a szilárd útburkolattal való ellátottság, közműinfrastruktúra állása, a helyi adottságok alapján hol, melyik településrészeken vannak a legkritikusabb (külön: árvizes részek) és a fejleszthető részek. Szegregátumok száma és elhelyezkedése. Van-e a településen elég lakható ingatlan, van-e elég felújítható ingatlan a településen, hogyan alakultak a lakóingatlan adás-vételek az elmúlt években.

Jó a villamosenergia ellátás és a közművesítés is megfelelő a településen, a villamosenergia fogyasztás messze elmarad a járási arányoktól, akárcsak a gázfogyasztás.

Sokan eladósodtak, ezért a villany nincs a lakásban. A védendő fogyasztók körébe jelentkezetteknel kártyás villanyórát szeretlek fel.

Az eladósodás másik oka, hogy nem tájékozottak, ezért sokan olyan hiteleket vettek fel, amit törleszteni nem tudnak. Jelzalog van a házon és a telken is több esetben.

Komfort nélküli lakások száma 159 db 34 %

Lakások száma köze 500 ebből 450-ben van bevezetett víz, 27 %-ban bevezett gáz.

Interjú Polgármesterasszony és jegyzőasszony

A következő utcákban élnek roma lakosok: Gárdonyi, Hunyadi, Alkotmány, József Attila, Ady Endre.

A kihalt magyar családok ingatlanjait vették meg a roma családok, vannak rendezetlen tulajdonviszonyok.

A településen belül vándorolnak egyik házból a másikba néhányan, amelyik szociális segély miatt jobb, úgy költöznek.

Elterjedt a településen már évek óta, hogy szlovákok költöznek be. Eu-s regisztrációs kártyát kell csináltatniuk, hogy lakcímkártyát tudjanak Magyarországon igényelni. 3 hónapot ha meghaladja az itt tartózkodás, akkor kell csináltatni. (A vírus miatt mikor nagyobb volt a szigor a határ átlépése miatt, akkor fontos volt ezt a kártyát megcsináltatniuk.)

Nem túl nagy az elvándorlás, bevándorlás.

A lakosságszám fogy az elhalálozás miatt, és nem történik olyan sok születés.

Az elmúlt években gyakori a halálozás, polgármester asszony elmondása szerint sok a daganatos megbetegedésben elhunyt ember. Nem feltétlenül az idősebb korosztály, sok 50 év körüli ember halt meg.

A gyermekvállalás már 16 éves kortól megfigyelhető.

Hurkot vettek, ingyen biztosították, voltak néhányan, akik éltek ezzel a lehetőséggel.

A többgenerációs együttélés miatt látják a gyerekek, hogy „működik” a házasság. Jellemző, hogy túlzásúfoltan élnek.

Ingtalanok ára a szlovákok megjelenése óta folyamatosan emelkedik, amíg egy kádárkocka típusú ház 3-4-6 millió forintba került évekkel ezelőtt, most 10-15 millió forintot tudnak kérni érte. A Falusi csok és az autópálya megléte is emelte az árakat.

Jelen van a drog a településen, 14 éves fogyasztó is van.

Jelen van az uzsora, mely pénzre terjed ki.

A fejezet célja, fő következtetései

Következtetés a településre jellemző területi szegregáció jellegének és mértékének tekintetében:

- a településen belül a szegregált részek a település nagyobb részét teszik ki

1.3 Lakhatással kapcsolatos fejlesztések (fél oldal)

A fejezet tartalma

A településen történt lakhatással kapcsolatos fejlesztések, amelyeket az elmúlt 10-15 évben valósítottak meg, külön hangsúllyal a 2014-2021 uniós programozási időszak EFOP telepprogramjára, esetleg az előző időszak TÁMOP telepprogramjára. A megvalósított programok eredményei (új, felújított lakások, bérlakások elosztásának módszere: milyen célcsoportoknak, milyen kiválasztással). A lakhatási körülmények javítását célzó szoft programokkal kapcsolatos vélemények feltárása is szükséges.

Telepprogram nem volt a településen, mert nem volt kijelölt szegregátum.

A fejezet fő következtetései

A fejezet célja, hogy feltárja a lakhatási szegénység enyhítését célzó fejlesztésekkel kapcsolatos tapasztalatokat elsősorban a település vezetés oldaláról, mivel ezek a tapasztalatok alapvetően meghatározhatják, hogy az önkormányzat hogyan áll hozzá a jövőbeli hasonló célú fejlesztésekhez. Fontos lehet rávilágítani arra, hogy a pozitív vagy negatív tapasztalatok mögött milyen okok állhattak.

1.4 Az önkormányzat perspektívája és szerepvállalási készsége a programban (fél oldal)

A fejezet tartalma

Együttműködő, nem együttműködő, mennyire támogatja a településen belüli mobilizációt (szegregátumból kifelé, ha releváns) illetve a településről történő kifelé mobilizáció blokkolásához fűződik-e valamilyen érdeke? (pl. gyerekszám csökkenése a helyi intézmények működése miatt kockázatos, településüzemeltetéshez kapcsolódó közmunka, egyéb függőségi rendszerek)

A bérlakások kapcsán úgy gondolja, 5-10 család számára ez megfelelő kitörési lehetőség lehetne.

Azoknak a fiatal pároknak, kisgyermekes családoknak lehetne segítség, akik a szülőkkel élnek, és még nem tudnak önerőből házat vásárolni, mert nincs meg a kellő bedolgozott idő, vagy az önerő hiányos.

A kiválasztás folyamatában, hogy ki kapjon bérlakást, szívesen részt vesz.

A fejezet fő következtetései

Következtetések az önkormányzat együttműködési készségét illetően:

- a bérlakásfejlesztésekkel szemben erős fenntartásai vannak (mivel eredendően konfliktusforrást lát benne), de ha kontrollálhatja, hogy hol és kik számára valósul meg, illetve a település egésze számára is látja az előnyét, akkor esetleg érdekeltté tehető benne;
- a bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne.

Mindkét megállapítás igaz a helyi vezetésre, hisz ismerve a lakosságot és a lakosság helyzetét, feltételezi, hogy konfliktusforrás lehet, ha a bérlakások száma korlátozott, ugyanakkor a fejlesztést hasznosnak és fontosnak ítélik meg.

2 A lakosság helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Foglalkoztatottság és jövedelmek szintje a célcsoport tekintetében: milyen típusú munkákat végeznek (közfoglalkoztatottság, alkalmi/idénymunkák, hetelés, stb.), milyen jövedelemért, ezekben körülbelül hány fő érintett. Legfőbb szociális problémák (élethelyzetek, devianciák, eladósodottság, uzsora, perspektívák, mely szolgáltatásokhoz nem férnek hozzá, nem megfelelő minőségű szolgáltatások). Családok szociális helyzetük szerinti besorolása.

Védőnő Interjú alapján

Családok helyzete

Egyre nehezebb körülmények között élnek, kevés a jövedelem. Több generációs együttélés megfigyelhető itt is. Lakáskörülmények egyre rosszabbak.

Szlovákok sok házat vesznek a településen.

12 hetes korban kellene megjelenni a védőnőnél vizsgálaton, de van olyan, aki csak a 26. hétre jelenik meg, ez nem túl gyakori, 1-2 ilyen eset szokott lenni.

Egyre nehezebb bejutni a nőgyógyászatra. Encs, Szikszó, Miskolc Megyei Kórház, ahová tudnak menni vizsgálatra.

Mivel időpontot kell kérni, és gyakran több hetet/hónapot kell várni egy vizsgálatra, emiatt is megcsúsznak az időbeni megjelenéssel.

A Covid miatt más munkamódszerre kellett áttérni. A messengeres kapcsolattartás jónak bizonyult, a mai napig ezen a kommunikációs csatornán nagyon gyorsan tudnak reagálni az ügyfelek, mert a telefonszámokat gyakran cserélik, vagy nem töltik fel a kártyát, és elvesz a szám, de a messengeren elérhetőek.

1-2 olyan várandós kismama van, akivel nehéz a kommunikáció, de általában szót tud velük érteni. Mivel a védőnőnél is előre egyeztetett időpontban kell megjeleni, emiatt jó a messenger, hogy tudnak szólni, ha mégsem tudnak megjeleni.

A tanácsadás reggel 8-9 között történik, a tapasztalat azt mutatja, hogy korai ez az időpont, de azért igyekeznek az anyukák a helyzethez alkalmazkodni.

Általában együttműködőek, jeleznek, ha mégsem tudnak megjeleni. Vannak hétvégi és este megkeresések is, amiket igyekszik a védőnő munkaidőben (8-17 óra között) megbeszélni, ezzel rászoktatva őket arra, hogy a pihenési időt vegyék figyelembe.

A legszükségesebb dolgokkal rendelkeznek, de általában szegények az itt élő emberek, játékok a gyerekeknek nagyon kevés, vagy van, ahol egyáltalán nincs, könyvek szinte sehol nincsenek.

4-6 hónapos korig tartják a szoptatást, 6 hónapos kor után ugyanazt adják a babáknak, amit ők esznek.

Státuszvizsgálatok

4 hónapos korig kéthetente viszik a gyerekeket, majd 6, 9, 12, 15, 18 hónapos korban, és utána évente van státuszvizsgálat, egészen 7 éves korig.

Az egyoldalú táplálás miatt elhízás jellemző. Cukros folyadék, túlzott szénhidrát fogyasztás miatt elhízás.

A szülők inkább maguktól megvonják az ételt, de a gyerekeknek legyen meg.

Ez jellemző a ruházatukra is, a gyerekek mindig szépen fel vannak öltöztetve, ha a védőnőhöz vagy orvoshoz mennek.

Ölben vannak a gyerekek nagyon sokáig, kiságyat nem használnak, maguk között altatják a gyerekeket.

Hason fekvést nem erőltetik, emiatt a kúszás-mászás legtöbbször kimarad. Keveset teszik le a földre a gyerekeket.

A fejezet következtetései

Családtípus (Jelenlétpont Jegyző általi adatai az egész településre nézve)	Családok száma: 690
<u>Teljes nyomorban élő családok:</u> hosszabb távon is intenzív segítségre szoruló, alapvetően nincs munkaképes tagja a családnak, a család súlyos problémákkal küzd, tartós betegség/szenvedély-/mentális betegség jelen van. Teljes nyomorban élő család, akár magasfokú eladósodottság is jellemzi a családot. Ha van gyermek a családban, szülői kompetencia súlyosabb hiánya jelenik meg.	4
<u>Minimális önfenntartó képességgel rendelkező családok:</u> megélhetési gondokkal küzdő család, de van olyan tagja, aki valamilyen szintű munkát végez, akár alkalmi/idénymunkát, akár közfoglalkoztatásban vesz részt. A gyerekekről alapvetően gondoskodnak. Fejleszhető a család munkaerőpiaci részvétele.	70

<p><u>Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok:</u> viszonylag rendszeres munkával és jövedelemmel rendelkező család, ami nem feltétlenül jelent bejelentett munkából származik. Kiegyensúlyozottabb, rendszeres életvitellel rendelkeznek. Gyermeknevelési kompetenciáik viszonylag jók. Munkaerőpiaci részvétel fejlesztésére itt is szükség lehet.</p>	616
---	-----

3 A lakásállomány helyzete (1-1,5 oldal)

A fejezet tartalma

Épületek állapota, az életveszélyes, illetve kritikus állapotú házak számossága, aránya a településen, illetve a szegregátum(ok)ban. Tulajdonviszonyok elsősorban a segítségre szoruló családok körében (legális tulajdonviszonyok, mennyire jellemző albérlés, uzsora bérlés, szívességi lakáshasználat), ezek mértékének becslése. Lakósűrűségi viszonyok vizsgálata (a statisztikai adatok és a valós helyzet összevetése). Üres ingatlanok, illetve megvásárolható ingatlanok (ház, telek) száma (kapcsolódóan az üres ingatlanok tulajdonosi viszonyai, tehermentesek-e, ténylegesen megvásárolhatók-e).

Interjú Védőnő

Sokan laknak a szülőkkel, több generációs együttélés jellemző.

Az elmúlt évben a 20 születésnél lévő családnál 5 család tudott saját ingatlanba menni. Legtöbbször a szülőkkel élnek a kisgyermekes szülők.

Nem túl komfortos házakban élnek. Minden helyiséget saját kályhával fűtenek.

Régi parasztházak, illetve kádárkocka típusú házak találhatóak a településen. Sok helyen a gáz nincs bent. Többnyire van víz a házakban, fürdőszoba nincs sok helyen. Sok helyen jellemző a kinti Wc használata.

Nem tartják rendben a környezetüket, kiskert nincs, nem művelik a kertet, kerítések általában vannak.

Szegregátum

Ady, Gárdonyi, Hunyadi, Alkotmány utcák teszik ki.

Kóbor kutya jellemző a településen.

Elhanyagolt sok porta, a szegregátumban nem igényesek a közvetlen környezetükre.

Az időjárásnak megfelelően öltözködnek, a ruházatuk általában rendben van a felnőtteknek is.

Interjú polgármesterasszony

Ingtalanok ára a szlovákok megjelenése óta folyamatosan emelkedik, amíg egy kádárkocka típusú ház 3-4-6 millió forintba került évekkel ezelőtt, most 10-15 millió forintot tudnak kérni érte. A Falusi csok és az autópálya megléte is emelte az árakat.

A fejezet célja, fő következtetései

Lakástípusok (a lakott lakások tekintetében):	Lakások száma: 460
életveszélyes házak	20
jelenleg nem életveszélyes, de kritikus állapotú házak, amelyeket nem érdemes felújítani	5
nem életveszélyes, de rossz állapotú házak, amelyek felújítással még egy időre lakhatóvá tehetők (kb. 10 év),	15
jobb állagú házak, amiket érdemes modernizálni	420

4 A lakhatási beavatkozási terv

4.1 A lakhatási szegénység fő problémái (1 oldal)

A fejezet tartalma

Legfőbb lakhatási problémák és azok statisztikai adatok és becslések alapján való nagyságrendjének összegzése a szegregációt, a közmű ellátottságot (közmű elérhetősége, közműszolgáltatásokból kikapcsolt lakások), a lakásállomány javítását, a tulajdonviszonyok rendezetlenségét, az eladósodottság problémáit is érintve.

A Hernád völgyében fekszik, a folyó jobb parti oldalán, a megye székhelyétől, Miskolctól mintegy 47 kilométerre északkeletre.

A szomszédos települések: észak felől Garadna, kelet felől Vizsoly, dél felől Méra, nyugat felől Szalaszend, északnyugat felől pedig Fulókércs.

Legfontosabb közúti megközelítési útvonala a 3-as főút, mely a lakott területein is áthalad. Vizsollyal a 3724-es út köti össze. Érinti az M30-as autópálya is, de annak sem csomópontja, sem pihenőhelye nincs a határai között; a két legközelebbi fel- és lehajtási lehetőséget a sztráda garadnai, illetve encsi csomópontja kínálja.

A hazai vasútvonalak közül a települést a Miskolc–Hidasnémeti-vasútvonal érinti, melynek egy megállási pontja van itt. Novajdrány vasútállomás a belterület északnyugati részén helyezkedik el, néhány lépésnyire a 3-as főút és a 3724-es út elágazásától.

A bérlakásfejlesztésekkel szemben erős fenntartásai vannak a polgármesterasszonynak és a jegyzőasszonynak (mivel eredendően konfliktusforrást lát benne), de ha kontrollálhatja, hogy hol és kik számára valósul meg, illetve a település egésze számára is látja az előnyét, akkor esetleg érdekeltté tehető benne. A bérlakásfejlesztéseket támogatja, a lakáskörülmények javításának és a településfejlesztésnek az eszközét látja benne.

A kihalt magyar családok ingatlanjait vették meg a roma családok, vannak rendezetlen tulajdonviszonyok.

A településen belül vándorolnak egyik házból a másikba néhányan, amelyik szociális segély miatt jobb, úgy költöznek.

Elterjedt a településen már évek óta, hogy szlovákok költöznek be. Eu-s regisztrációs kártyát kell csináltatniuk, hogy lakcímkártyát tudjanak Magyarországon igényelni. 3 hónapot ha meghaladja az itt tartózkodás, akkor kell csináltatni. (A vírus miatt mikor nagyobb volt a szigor a határ átlépése miatt, akkor fontos volt ezt a kártyát megcsináltatniuk.)

Nem túl nagy az elvándorlás, bevándorlás.

A lakosságszám fogy az elhalálozás miatt, és nem történik olyan sok születés.

Az elmúlt években gyakori a halálozás, polgármester asszony elmondása szerint sok a daganatos megbetegedésben elhunyt ember. Nem feltétlenül az idősebb korosztály, sok 50 év körüli ember halt meg.

Eladó ingatlanok a településen, jelenleg 2 van hirdelve, egy parasztház 3.950.000 ft

https://ingatlan.jofogas.hu/borsod_abauj_zemplen/Elado_Haz_Novajdrany_3_950_000_Ft_129101781.htm

a másik pedig egy boltként üzemelt ház, 9,9 Millió forint

https://ingatlan.jofogas.hu/borsod_abauj_zemplen/Elado_Haz_Novajdrany_9_900_000_Ft_129101785.htm

Család-lakáshelyzet mátrix: elsősorban a segítségre szoruló családokra koncentrálva

Családtípusok Lakástípusok	Teljes nyomorban élő családok	Minimális öfenntartási képességgel rendelkező családok	Jobb helyzetű, viszonylag magasabb jövedelmű családok	Adott lakástípusban a család helyzete szerint beazonosított családok száma összesen	Az adott lakástípusba tartozó családok száma összesen
azonnali életveszélyt jelentő lakás	4				20
rossz lakásállag, még nem életveszély, de nem érdemes rajta semmit csinálni					5
nagyon rossz állagú, de valami felújítással még egy ideig lakhatóvá tehető (5-10 év)					15
olyan lakás, amit érdemes felújítani, modernizálni					420

Adott családtípusban a lakhatási helyzet szerint beazonosított családok száma összesen					
Az adott családtípusba tartozó családok száma összesen	4	70	616		690 család 460 ház

4.2 Fő beavatkozási irányok kijelölése és priorizálási szintek leírása (2 oldal)

A fejezet a feltárt problémák mentén megfogalmazza a lakhatási szegénységet enyhítő beavatkozások körét és a szükségletek alapján mutató nagyságrendjét függetlenül attól, hogy jelenleg melyik beavatkozáshoz milyen szintű forrás áll rendelkezésre. A beavatkozások tehát diagnózis alapúak és nem csak az RRF által lehetővé tett intézkedésekre koncentrálnak, hanem mindazokra, amelyek a helyi szükségletfeltárás alapján elengedhetetlennek mutatkoznak a lakhatási problémák csökkentése érdekében. A beavatkozások kialakításánál érvényesíteni kell a beavatkozások egymásra épülésének szemléletét, tehát meg kell fogalmazni azokat a szoft programokat is, melyek a megalapozzák a lakhatás fizikai körülményeit javító beruházásokat.

A lakhatási viszonyok javítását célzó beavatkozások megalapozása érdekében az alábbi beavatkozások szükségesek:

- **Eladósodottság kezelésének kiterjesztése**

az adósságok törlesztésének előnyeit, és együttműködővé kell tenni a családokat e téren. Fokozatosan fel kell mérni, hogy hány család érintett az eladósodottság problémájában, illetve közülük potenciálisan hány tehető együttműködővé.

- **Tulajdoni jogviszonyok rendezése:** szükséges megkezdeni a jogviszonyok rendezését, ezzel kapcsolatban jogi tanácsadást kell nyújtani a családoknak. Először azokra a családokra kell koncentrálni, melyek potenciálisan bevonhatóak a lakhatási programokba, de a tulajdonviszonyok rendezetlensége ennek akadályát jelenti.

- **A foglalkoztatáshoz való hozzáférés elősegítése:** potenciális munkalehetőségek, lehetséges vállalkozási területek helyben való kialakítása, gondolva az alacsony iskolai végzettségű, szakképesítéssel nem rendelkező munkavállalókra.

- **Foglalkoztatás javítását célzó program:** a munkaerőpiaci mentor tevékenységére támaszkodva a lakhatási programokba potenciálisan bevonható családokra kell koncentrálni.

Lakhatási programok:

- **A közműszolgáltatásokba való be-, visszakapcsolás** támogatása elsősorban a víz-és az áramszolgáltatás tekintetében. Az áramszolgáltatás esetében előrefizetős villanyóra további népszerűsítése, miután a tulajdonviszonyok rendezésre kerültek a célcsoport tekintetében.

Bérlakások kialakítása a településen belül mobilizálható családoknak: a viszonylag jobb jövedelmi helyzetű, rendszerezett életvitellel rendelkező családok lehetnek az elsődleges célcsoport, köztük is azok a fiatal családok, akik szüleiknél túlszűfolt lakásban élnek vagy nem

rendelkeznek állandó lakóhellyel és albérletből albérletbe költöznek gyermekeikkel.

4.3 Bérletfejlesztés beavatkozási terve (3-4 oldal)

Ez a fejezet már „csak” a bérletfejlesztés programra fókuszál és annak nagyságrendjének, céljainak és célcsoportjainak, illetve javasolt megoldási modelljének konkretizálását szolgálja. A fejlesztések nagyságrendjét a feltárt szükségletekből kiindulva kell meghatározni. A szükséglet alapján meghatározott fejlesztések nagyságrendjét a Kézikönyvben meghatározott szempontok szerint lehet korrigálni.

A bérletfejlesztés nagyságrendjét helyben módosító tényezők:

település közlekedési összeköttetései	hétköznapokon elfogadható
helyi gazdaság fejlesztését szolgáló beruházások megléte	közeli városokban
helyben elérhető eladó és felújítható ingatlanok köre	kevés
közműinfrastruktúra	kiépített, csak nem mindenki van rácsatlakozva
megvásárlandó ingatlanok tulajdonviszonyai	többnyire rendezett
uzsora	kamatoss pénz jelen van
iskola, szociális szolgáltatások elérhetősége	helyben biztosított
szegregátumok relatív mérete a településen	több utcában illetve szórtan helyezkednek el a településen

A bérletfejlesztés településhatárokon kívülre történő mobilizálás nagyságrendjét módosító tényezők:

településvezetés érdekelt a lakosság megtartásában	nem ismert
konfliktusok a küldő és befogadó települések között (családi szint)	nincs ellenállás ha új lakó érkezik a településen, -általában párválasztás útján

ellenállás a fogadó településeken a roma családok ellen	jelen van
szegregátumok potenciális áthelyeződése a fogadó településen	nem ismert
helyi növekedés centrum (munkahely konkrét település)	Encs, Miskolc
családok társadalmi kapcsolatrendszerének összetétele	szoros
céltelepülés árszínvonala(alacsony, magas)	magas

A ténylegesen megvalósítható bérlakásfejlesztések megbecslése:

Bérlakásfejlesztések:

A potenciális célcsoportból a megvalósító szervezet szerint csak olyan családok tudnak ténylegesen élni a bérlakásfejlesztések adta lehetőséggel, akik megfelelően ösztönöztek és együttműködőek, illetve van esély arra, hogy azzá tehető, továbbá rendszeres munkával és viszonylag magasabb jövedelemmel rendelkeznek. Figyelembe véve a 4 éves megvalósítási időszakot (a terv elkészítéséhez képest), az alábbi nagyságrendek vállalása lehet reális:

- településen belüli mobilizáció: teljes időszakban 5-6 család, ami egyben **3 bérlakás létrehozását jelenti a településen**

Az előzetes felméréseket, valamint interjúkat összevetve, a térségben dolgozó valamennyi szakember véleményére alapozva született a döntés.

Bérlakás beavatkozások tervezését segítő mátrix: igények és lehetőségek szerint kialakítható megoldás típusok

	Településen belül meglévő lakás	Új lakásépítés településen	Mobilizáció (településen kívüli lakás)	Összesen
Lakottan veszi meg a program a család lakását és felújítja (a család benne marad)				
Üres lakást vesz a program				
A létrehozott bérlakásba olyan család költözik, akinek a megszűnt a lakhatása (lebontják, kilakoltatták)				
Túlzsúfolt lakásból szétköltöző család költözik be	3			
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, de a program nem veszi meg a lakást				
Olyan család költözik be, akinek az előző lakása ezzel megüresedik, és a program megveszi a megüresedett lakást				
Összesen				3

4.4 Opcionális kiegészítő fejezet

Amennyiben a beavatkozási terv megvalósításában fontos további szervezeti együttműködés, vagy olyan, kifejezetten a településre jellemző kockázatok társulnak hozzá, amelyeket a fenti tematikus fejezetekben nem lehetett körbejárni azt ebben a kiegészítő fejezetben lehet megtenni.